

Den franska revolutionskalendern

De franska revolutionärerna nöjde sig inte med att avskaffa monarkin och avrätta både kungahuset och adeln (varvid adelns kockar blev arbetslösa och kompenserade sig genom att öppna restauranger i städerna). De avskaffade dessutom den gregorianska kalendern helt och hållet. Deras nya kalender infördes den 26 november 1793 och gällde till 31 december 1805, sedan återgick allt till det gamla.

Året följer jordens varv runt solen och månadernas längd avgörs av månens rörelser, varför även revolutionsåret hade tolv månader. De ordnades i fyra kvartal, och månadernas namn var typiska för sitt kvartal. De återgav i själva verket sin roll i den franske bondens år och utgjorde därmed en erfarenhet av det väder som normalt rådde varje månad i Frankrike.

Höstmånaderna: *Vendémiaire*, *Brumaire*, *Frimaire* - Vinskördemånad, Stormmånad, Frostmånad.
Vintermånaderna: *Nivôse*, *Pluviôse*, *Ventôse* - Snöfylld, Regnfull, Vindfull (månad).
Vårmånaderna: *Germinal*, *Floreal*, *Prairial* - Frömånad, Blommånad, Ängsmånad.
Sommarmånaderna: *Messidor*, *Thermidor*, *Fructidor* - Skördegivare, Värmegivare, Fruktgivare.

Alla månader hade trettio dagar, fördelade på tre veckor om vardera tio dagar. Eftersom detta bara gav summa 360 dagar, fastän solåret har 365, lade man in fem dagar i skarven mellan *Fructidor* och *Vendémiaire*. De tillhörde ingen månad utan gick till att börja med under namnet *Sans-Culotides*. Vart fjärde år tillkom en revolutionsdag (*Franciade*) som jämnade ut de sista skillnaderna mellan revolutionens kalender och solåret.

Revolutionskalendern jämförd med den gamla kalendern:

Vendémiaire: 23 september t o m 22 oktober
Brumaire: 23 oktober t o m 21 november
Frimaire: 22 november t o m 21 december

Nivôse: 22 december t o m 20 januari
Pluviôse: 21 januari t o m 19 februari
Ventôse: 20 februari t o m 21 mars

Germinal: 22 mars t o m 20 april
Floreal: 21 april t o m 20 maj
Prairial: 21 maj t o m 19 juni

Messidor: 20 juni t o m 19 juli
Thermidor: 20 juli t o m 18 augusti
Fructidor: 19 augusti t o m 17 september

Sans-Culotides: 18 t o m 22 september.

Veckans tio dagar var *Primidi*, *Duodi*, *Tridi*, *Quartidi*, *Quintidi*, *Sextidi*, *Septidi*, *Octidi*, *Nonidi*, *Decadi* - Förstadag, Andradag, Tredjedag, Fjärdedag, Femtedag, Sjättedag, Sjundedag, Åttendedag, Niondedag, Tiondedag (som också var vilodag). Varje dygn hade tio timmar, varje timme hundra minuter, varje minut hundra sekunder. Det totala decimalsystemet, med andra ord.

Kalendern räknades retroaktivt från revolutionsdagen den 22 september 1792 och infördes alltså den 5 *Brumaire* år 2 efter revolutionen. Den avskaffades genom dekret av Napoleon I.

Källa: Adriano Cappelli, *Cronologia, Cronografia e Calendario Perpetuo*. Quinta edizione aggiornata. Milano 1983, sid. 154ff.

Jag skrev detta den 5 *Prairial* år 227 e. rev. Hans Aili.